

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. Hujus vitæ felicitatem in hac Vnione sitam esse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPUT III.

Bujus vita felicitatem in hac Unione
sitam esse.

peties. Nam quamvis omnes filii DEI sint, & gratus & divinae naturae participes, ac proinde ei similes in hac participatione efficiantur, horum tamen quidam sunt filii parvuli, in quibus vix aliud, quam natura patris participatio certius kali vero sunt filii maiores, in quibus ultra hac participationem, studia etiam & proprietates paternae non parum eluentur.

Justi igitur imperfecti & rudes, qui patrum refrazandis passionibus ac cordis puritati student, si divine participationis dignitatem excipias, vix divina similitudini vestigium aliud invenies: filii sunt DEO dissimiles, solum filiorum nomine coetani, perfectam patris similitudinem non curant, & ob eam causam a patre, tamquam sibi dissimiles, minus diliguntur, & non sine naufragio tolerantur. Vix vero sancti, ac qui DEO perfecta unione conjunguntur, non gratia & charitate tanum, sed & moribus, & hercicis virtutibus coelesti Patri assimilantur, ac meritò usurpare possunt, quod Christus Filius naturalis Partis de seipso testatur Joan. 1.4. Qui videt me, videt & Patrem. Non credi, quia ego in Patre, & Pater in me est. Elucet enim in eis imprimitus DEI charitas, qua DEUM ipsum & proximum ardentissimo amore proequuntur: sapientia conspicitur, qua norunt dicere inter bonum & malum, & separare inter pretiosum & vile, ac noxissima providerent: sublimis DEI scientia elucet, qua DEUM ipsum ejusque perfectiones imminetas, putissimo contemplantur intuitu: puritatis quoque divinae gerunt imaginem, dum faciem animae ab omni labore & inquinamento mundam gestare conantur: nec iudicium in eis divina splendor potentia & fortitudo, & quia demoni tentationes viriliter superant, & de demoni pulcherrimam non tam sermonem quam operibus DEI hauc Christi imaginem suis cordibus impressam ferunt.

Præterea, eis præclara sit amicitia & filiationis unio, qua homo DEO, & DEUS homini conjugit: illa tamen multo præclarior hujus unionis dignitas est, quod illa sit arctissima sponsi & sponsæ conjunctio, & castum connubium, in quo DEUS sit sponsus animæ, & anima DEI & sponsa & conjux efficitur, eamque sponsus castissimo sibi amore copulat, cœlestibus donis subtrahit, siue ipsius copiam facit, ac Spiritus sancti proficit secundat. Demum, cum ea non tamquam cum ancilla vel cum amica DEUS se gerit, sed quasi sponsus cum sponsa, quam tibi spirituali connubio copulavit. Restè igitur in celebri illo Cantorum epithalamio, ubi acta hujus divini sponsi cum sponsa amoris describuntur, DEUS animam perfectam passim sponsam voca; imperfectam vero non sponsam, sed adolescentiam: & cùm ibi introducantur variis feminarum gradus, quorum aliae adolescentulae, aliae Reginæ, concubinæ aliae nominentur; una sola ut sponsa loquens & amore vulnerata introducitur, qui sponsa gradus perfectissimam cum DEO unionem ac communionem planè significat.

POSTREMUM autem (& quod summa est aliorum) bonum, quod in hac præclarissima Unione reperitur, illud est, quod homines felices & beatos eriam in hac valle misericordia efficiat. Duas enim beatitudines homini posse coniungere, alteram perfectam & consummatam in futura vita, imperfectam alteram & inchoatam in praesenti vita, omnis fermè Theologorum schola docet. Et ut nunc varia tam Theologorum quam Philosophorum concertationes præternitam, in quo ista beatitudo inchoata consistat; illud nunc presuppono, quod & plenius inferius demonstrabimus, summam hujus vita felicitatem in hac sublimi & mystica hominis ad DEUM Unione sitam: nam teste Boetio lib. 2. de Consolatione, beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectius, qui hominem reddit felicem ac beatum, ejusque mentem ac naturam hoc immenso bonorum cumulo satiat.

Hanc autem vitam beatam in sola cum DEO Unione ac possessione posse reparari, ex ratione confimat D. Thomas 1.2. quæst. 2. art. 8. quia bonum illud, in quo sita debet esse beatitudo, necessariò tale ac unum esse oportet, ut omnino appetitum satiet, atque ex omni parte penitus impedit; nec enim esset summum bonum, aut ultimi finis nomen illius merito convenire, si aliquid praeterea appetendum restaret. Cum igitur humanæ voluntatis objectum sit bonum universale, objectum autem intellectus sit universale verum; hinc sit, nihil posse his duabus capacissimis facultatibus satisfacere, nisi ens universale, quod idem est etiam bonum universale: quod quidem cum in rebus creatis inventi nequaerat (quoniam creature omnes finitam ac limitatam habent & naturam & bonitatem), in sola DEI possessione hominis felicitas erit collocanda, in quo omnia sunt infinitè perfecta.

Hanc autem D. Thomæ rationem confirmat D. Augustinus docta & accurata sententia, qui lib. de Moribus Ecclesiæ cap. 2. tria ad beatitudinem requirit. Primo. Ut id quo beatitudo queritur, sit hominis optimum; deinde, ut ameritur; tertio, ut etiam habeatur; nam & qui appetit quod adipisci non potest, cruciatur, & qui adeptus est quod appetendum non est, fallitur.

Et quare vis in hac vita DEI perfecta possesso nemini contingit (est enim propria statu. Beatorum) quod tamen proprius ad eam quibusdam quas passibus accedimus, & ei quod cum hac majori habet similitudinem, eo magis perfectæ felicitati appropinquamus. Unde eis in hac vita, perfectæ summi boni possesso non habeatur, sed tantum in futura, in qua DEUM revelata facie videbimus sicuti est: in hac tamen vita est quædam velut in imagine, quæ æternæ illi felicitati affilatur, quæ in ecclastica & fructuosa unione hominis cum DEO consistit. Hæc vero nihil aliud est, nisi quædam perceptio vitalis, experimentalis gustus omnium sensuum internorum. Summi boni, nempe Vid. P. DEI, ac quedam in una conjunctio istius summi Philip. boni cum intellectu nostro in ratione summe lucis, cum voluntate in ratione summi boni & summa mysticæ delectabilis, ac deum ostensio facie divinæ 3. part. sub

Trad. 1.
Diss. 1.
art. 5.

sub ratione omnis boni, quoniam in hac vita permittitur; & ob eam causam haec divinorum pragmatio meritò beatitudo huius vitæ nuncupatur. Cujus rei ea reddi potest ratio; quia homo operatur tunc per factissimos actus, & perfectissimo modo: qui actus magis fini, scilicet beatitudini, appropinquant & assimilantur, & ideo similes actus à Theologis beatitudines appellantur, ut aperte docuit divus Thomas 1.2. quaf. 109. ubi art. 2. 21: *Aliqua inclinatio beatitudinis est in hac vita in virtute perficitur.*

Claudius tamen & pleniùs D. Bonaventura Processit 7. Religionis cap. 1.5. ubi sublimiorum hominis perfectionem ac beatitudinem quamdam inchoatam in intima ac plena omnium animæ potentiarum cum DEO unione docuit confidere, dicens: *Hoc est hominis in hac vita sublimior perfeccio, ita uniri DEO, ut tota anima cum omnibus potentiis suis & viribus in DEO collecta, unus spiritus fiat cum eo, ut nihil meminerit nisi DEVM, nihil sentiat & intelligat, nisi DEVM, & omnes affectus in amoris gaudio uniti in sola Conditoru fructu suavitatem quiescant. Imago enim DEI in anima, in his tribus potentibus expressa conficitur; videlicet, in ratione, memoria, & voluntate; & quādālī s̄e non sunt ex rotō DEO impressae, non est anima DEI FORMIS. Forma enim animae, DEVS est, cui debet imprimi sicut signum & sacramentum. Hoc numquam plena est, nisi cum ratio perfide justa & capaciter suam illuminatur ad cognitionem DEI, quia est summa veritas, & voluntas perfecte afficitur ad amandum summum bonum, & memoria plene absorbet ad intrinsecum, & forendam & tenendam summam felicitatem: & quia in borum consummata dilectione constat gloria beatitudinis, que perficiuntur in patria: licet quid istorum perfecti inchoato, est perfeccio vie in hac vita.*

Denuo: Gerson de Mystica Theologia, consideratione 42. beatitudinem huius vita in hac Unione docet & probat sitam esse sequentibus verbis: *Per predicationem amorosam Unionem, in qua Mystica Theologia confidere videtur, anima quietatur, satiatur, & stabilitur in DEO; quod facile est in primis ex priori deducere. Nam cum res qualibet sit in quiete, dum perfectionem suam adepta est, illaque conjunctiones & spiritus noster unitur & conjugitur in hac Unione summo perfectibili per amorem perfectum; ut exinde quietetur, satiatur, stabilitur necesse est. Sic materia in forma habita, sic lapis in centro positus, sic res qualibet in adepto sine suo quietatur. Animæ quippe rationalis, dum conjugatur & unitur DEO, copularatur suo summum bono. Est enim DEVS summum bonum eius, est centrum eius, sinus, rot. que perfectio. Quid ergo aliud ipsa requireret? aut ad quid aliud ipsa, ulterius inhibere?*

Item
summu
ejas bo
num, cē
trum, fi
nis &
pe: fe
gio.

Porrò in ipsa anima considero tres tendentias principales proportionabiliter ad triplicem vim eius, sive potentiam, quarum una est concupiscentia, alia rationalis, tercia irascibilis nominatur. Concupiscentia tendit in bonum, rationalis in verum, irascibilis in ardeum. Sic anima per has vias tendit, an habet in benedictam & sanctam Trinitatem, nimirum quia ad eam & eis similitudinem saltus est, ejusque imago constituta.

Tribus
modis
anima
tendit in
Deum.

Attribuimus itaque Spiritui sancto bonitatem, & ad hanc tendit vis concupiscentia; attribuimus Filio veritatem, & ad hanc tendit vis rationalis; attribuimus Patri potentiam, maiestatem, & gloriam, & ad hoc tendit vis irascibilis. Oportet igitur ut his viribus satiatis per conjunctionem cuiuslibet cum suo supremo appetibili, anima rationalis totaliter satietur,

quietetur, & stabilitur: nam si delectatio in bona conveniente & voluptatis suavitate queritur, quid de anime voluptate (beatissima maxime) sentendum est? Audiamus quid Prophetæ dicit ad Dominum: *Torrente voluptatis tua potabis eos.*

Et infra: *DEVS ergo finis est anime, & eius ultima perfectio; ipse est velut centrum & locus naturalis omnium desideriorum suorum.* dum ergo in se deficit anima in salutare DEI, velut ad nihil redacta, nulli iam alteri, nec sibimet immittitur, sed sibi DEO, ut sua dulcedam, ut sua veritatem, ut sua glorificationem, dicens pro primo: *Renunt consolari anima mea, memor sui DEI, & detectatus sum, dicens pro secundo: Nihil arbitratu sum me scire, nisi IESVM Christum, factus subitus propter ipsum.* dicens pro tertio: *Vt in am, qui glorietur in Domino glorietur!* As proinde non habens quod alterius tendat, aut quid ultra requirat, quietatur anima in DEO atque stabilitur, possidens in eo omnia, ceteraque contemnens atque parviperendus. Hac Gestio.

Cum igitur in hac jucundissima ac felicissima Exhortatione DEO conjunctione huius vite beatitudini latita, mirum est quomodo universi homines, quibus à natura suis ac appetitis beatitudinis innata est, ceteris curis praetermisit, in hanc unam tam coelesti voluptate refertam certatim non incumbant. Si qua enim felicitatis pars in hoc exilio prælibatur, haec profectio est, que exponit quodam DEI notitia, gustu tactuque condatur. Viros igitur Religiosos, fortis ac strenuos, copientes DEO singulari fædere socios ipsos, mō & omnes alios verbis alloquar Aug. Istini in Psalm. 102. Bonum, inquit, tuum quare, o anima. Est enim bonum aliud alteri, & omnes creature habent aliquod bonum suum, bonum integrum sua, & perfectionis naturalis sua. Interest quid enique necessarium sit ut perficiatur. Quare tuum bonum: nemo bonus, nisi DEVS. Sumnum bonum, hoc est bonum tuum. Quid ergo deest, cui summam bonum, bonum est? Sunt & inferiora bona, que alii & alii bona sunt. Pecori quid bonum est, nisi implere ventrem, carcere indigentia, dormire, gestire, vivere, sanum esse, generare? Tale bonum queris? Coheres Christi quid gaudent, quia scimus es pecorum? Erige spem tuam ad bonum bonorum omnium.

C A P V T IV.

De multiplici anima cum DEO Unione, praesupue de actuali, & frustiva.

Omissis variis Unionis DEI cum anima divinis, de quibus multa mystici Doctores scripterunt, de his tantum, quæ arcane & frustivæ Unioni deseruire possunt, differemus.

Primum igitur Unionis genus illud est, quo Triplex DEUS ratione sua impenetratus omnibus rebus, divisa tam corporibus quam spiritualibus, est intimè unius praesens, multò quād lumen aeti, vel anima comodū pori peccati: in ipso enim (ut A& 1.7. dicitur) *Primus virius, movemur & sumus.* At hic modus unionis, per quamvis supponatur ad fructuam & supernaturalalem cum DEO conjunctionem, (ut infra clari exponemus) adhuc tamen est insufficientis ad eam perficiendam, cum omnibus rebus communis sit, neque propriè unionem aliquam constitutat, sed solum præsentiam localem, ac intimam DEI penetracionem præficit. Quare cum Unionem DEI cum anima supernaturalem inquiramus,